

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 142/02-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. novembra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť J. V., t. č. Ústav na výkon väzby B. B., vo veci porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na obhajobu podľa čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd postupom Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. V. **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 2. septembra 2002 doručené podanie J. V., t. č. Ústav na výkon väzby B. B. (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „Návrh na začatí konaní ve věci individuální ochrany základních práv a svobod“ (ďalej len „sťažnosť“), v ktorom sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na obhajobu podľa čl. 40 ods. 3 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica (ďalej len „ústav“).

Sťažovateľ uviedol, že porušenia označených základných práv sa ústav dopustil tým, že odmietol vyhovieť jeho žiadosti z 29. júla 2002 o vyhotovenie fotokópií súdnych rozhodnutí pre potreby jeho obhajoby pred Európskym súdom pre ľudské práva. Toto odmietnutie ústav odôvodnil tým, že nie je povinný vyhotovovať obvineným fotokópie, pretože neexistuje spôsob vyúčtovania úhrady za vyhotovenie fotokópií, ako aj tým, že v prípade potreby sa môže obrátiť na svojho právneho zástupcu. Sťažovateľ preto žiadal, aby ústavný súd nariadil ústavu vyhotovenie týchto fotokópií a priznal mu nemajetkovú ujmu vo výške 3 000 000 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej a druhej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 40 ods. 3 listiny obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Ak si obhajcu nezvolí, hoci ho podľa zákona musí mať, ustanoví mu ho súd. Zákon ustanoví, v ktorých prípadoch má obvinený právo na bezplatnú pomoc obhajcu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 17 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone väzby“) obvinený môže na zabezpečenie svojich práv podávať sťažnosti a žiadosti štátnym orgánom, ktorých odoslanie je ústav povinný bezodkladne zabezpečiť a evidovať. Podľa § 17 ods. 2 zákona o výkone väzby ak o to obvinený požiada, umožní sa mu rozhovor s riaditeľom ústavu alebo

ním povereným príslušníkom zboru; rozhovor sa mu umožní aj s osobou, ktorá v ústave vykonáva dozor nad výkonom väzby alebo jeho kontrolu. V zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor dozerá na to, aby v miestach, kde sa vykonáva väzba (...), sa dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov (...) aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2). Na základe § 18 ods. 2 písm. c) zákona o prokuratúre prokurátor je povinný písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

Predmetom sťažnosti je údajné porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 40 ods. 3 listiny postupom ústavu pri vybavovaní žiadosti sťažovateľa z 29. júla 2002 o vyhotovenie fotokópií súdnych rozhodnutí pre potreby jeho obhajoby pred Európskym súdom pre ľudské práva. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) sa jeho zmluvné strany zaviazali, že nebudú žiadnym spôsobom brániť účinnému výkonu práva ustanoveného v čl. 34 Dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní neskúmal, či namietanú skutočnosť možno považovať za takéto bránenie práva podľa Dohovoru ani či existuje priama súvislosť medzi namietanou skutočnosťou a označenými základnými právami, ktorá musí byť splnená na to, aby sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nebola zjavne neopodstatnená (I. ÚS 122/02), pretože v každom prípade bráni prijatiu predmetnej sťažnosti na ďalšie konanie dôvod ustanovený v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažnosti a žiadosti obvinených podľa § 17 ods. 1 zákona o výkone väzby vrátane žiadostí podľa § 17 ods. 2 zákona o výkone väzby sú právnymi prostriedkami, ktoré zákon o výkone väzby v spojitosti s podnetom podľa § 18 a opakovaným podnetom podľa § 34

zákona o prokuratúre poskytuje obvineným na ochranu ich práv a právom chránených záujmov. Použitie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. Zo sťažnosti nevyplýva, či sťažovateľ podal podnet príslušnému prokurátorovi na preskúmanie zákonnosti postupu ústavu ani či podal opakovaný podnet na preskúmanie zákonnosti vybavenia jeho podnetu, ktorý vybaví nadriadený prokurátor, podľa § 18 ods. 1, resp. 34 ods. 1 zákona o prokuratúre. Sťažovateľ, ktorý ako osoba nachádzajúca sa vo väzbe je povinne zastúpený advokátom, má právo požiadať advokáta o právnu pomoc vo veci, ktorá nesúvisí s trestnou vecou, pre ktorú je vo väzbe (§ 8 ods. 2 zákona o výkone väzby). Sťažovateľ neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala ospravedlnenie nevyužitia všetkých právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovateľ, ak sa domnieva, že ústav porušil jeho základné práva podľa označených článkov ústavy a listiny, nevyužil tie právne prostriedky, ktoré mu zákon poskytuje na ochranu jeho práv voči ústavu.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je prípustná pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, a rozhodol o nej tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2002